

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A23_ČJ1-9_STARÉ_POVĚSTI_ČESKÉ_2

Název:	Staré pověsti české 2
Autor:	Mgr. Zuzana Homolová
Škola:	Základní škola a Mateřská škola při lázních, Velké Losiny
Předmět/ročník:	Český jazyk/1.-9. ročník
Datum vytvoření :	Říjen 2012
Anotace:	Pověst, přehled nejznámějších českých pověstí, spojování

Kdo byl kdo?

Bruncvík		Uvězněný rytíř hrající na housle
Ječmínek		Otec vlasti
Dalibor		Tvůrce hliněného golema
Karel IV.		Se lvem zdolal řadu dobrodružství
Mistr Hanuš		Král narozený v poli, co potrestá zlo
Rabín Löw		Tvůrce Staroměstského orloje
Macoča		Spící vojsko sv.Václava
Blaničtí rytíři		Hodila nevlastního syna do propasti

Pověst

= pravdivé vyprávění s historickým jádrem

- Alois Jirásek - *Staré pověsti české*

Staré pověsti české 2

O Bruncvíkovi

O Ječmínkovi

O Daliborovi

O Karlu IV.

Pražské pověsti

Blaničtí rytíři

Propast Macocha

O Bruncvíkovi

[Zpět do menu ⇒](#)

Přes prosby ženy se kníže Bruncvík vydal na zkušenu. Projel řadu zemí, až loď ztroskotala na Jantarové hoře. Bruncvík jediný vyvázl, když ho pták Noh odnesl zašitého v koňské kůži. Pak pomohl lvu, který bojoval se saní a zvíře zůstalo s ním. Došli do říše divného krále Olibria. Bruncvík musel porazit strašného draka baziliška a vzít si královu dceru. Použil ale proti nim nalezený kouzelný meč, co sám srážel hlavy. Se lvem se vrátili domů, kde mysleli, že je mrtvý a chtěli provdat jeho ženu. Hodil jí do poháru prsten a hned ho poznala. Dodnes má naše země na památku lva ve znaku.

O Ječmínkovi

Když kníže Svatopluk odešel do lesů žít jako poustevník, zvolili se moravští páni nového vládce. Nová moc však pána zkazila. Při jedné z hostin se jeho žena zastala poddaných, pán ji nechal vyhnat a pustit za ní psy. Kněžna se ukryla v poli ječmene, kde porodila synka. Začalo se říkat, že „až bude na Moravě nejhůře, objeví se král Ječmínek, potrestá zlo a všem nám bude zase dobře.“

O Daliborovi

Jeden bohatý pán utiskoval poddané, proto se vzbouřili a vymohli si u něj propuštění. Na své panství je přijal mladý rytíř Dalibor z Kozojed. Bývalý pán ale slib nedodržel a rytíře obvinil, že si jeho poddané přivlastnil. Dalibora uvěznili ve věži. Za poslední peníze si od žalářníka nechal koupit housle. Stále líbezněji hrál, až mu lidé začali okénkem posílat dary a osvojili si přísloví: „Nouze naučila Dalibora housli.“ Jednoho dne hudba ustala. Dalibor byl popraven.

O Karlu IV.

Král Karel IV. miloval Prahu a zvolil ji za své sídlo. Založil univerzitu, lázně Karlovy Vary, hrad Karlštejn a mnoho jiného. V době bídy stavěl „hladovou zed“, aby lidé měli práci. Pro svou oblibu se mu říká „Otec vlasti.“

Při stavbě Karlovu mostu se do malty přidávala čerstvá vejce, aby byl pevnější. Svážely se z celých Čech. Velvarští se báli, aby se vejce nerozbila a uvařili je natvrdo. Je zde také zazděn Bruncvíkův kouzelný meč, který jednou pozvedne kníže Václav, až vyjede v čele blanických rytířů.

Pražské pověsti

[Zpět do menu ⇒](#)

Mistr Hanuš vytvořil pražský orloj. Stroj byl tak obdivován, že se radní báli, aby jeho tvůrce nezlákal někdo další. Nechali ho tedy zavraždit. Z posledních sil však mistr Hanuš stroj pokazil a na mnoho let orloj utichl. Nenašel se totiž nikdo, kdo by ho spravil.

Rabín Löw stvořil hliněného golema, aby chránil svůj lid před nepřáteli a dělal těžkou práci. Oživil ho pomocí šému vloženého do úst. Jednou však odešel, aniž by zadal golemovi práci. Ten začal vše ničit. Rabi se té síly ulekl a šém zničil.

Blaniční rytíři

Také Češi mají své bájně vojsko, které vyjede, až bude naší zemi nejhůř. Vojsko spí v hoře Blaníku, někteří vleže, jiní vsedě, nebo na koních. V jejich čele stojí svatý Václav. Jednou za rok vyjíždějí z hory a cvičí se v boji.

Jediný den pod horou odpovídá celému roku na povrchu. Co si zbloudilý pocestný z hory odnese, mění se na zlato.

Propast Macocha

Po smrti ženy se jeden otec znovu oženil, aby měl jeho syn matku. Macecha ale nevlastního Martina nenáviděla a usmyslela si, že bere sílu a zdraví jejímu vlastnímu nemocnému synkovi. Zavedla proto Martina k hluboké propasti a strčila dolů. Propukla bouře. Macecha doběhla domů a našla vlastního syna mrtvého. Otcí vše vylíčila jako neštěstí. Ten běžel k propasti, volal a nakonec šťastně zachránil vyděšeného synka, který se zachytil stromku. Macecha se lekla, vzala mrtvé dítě a vrhla se s ním do propasti

Použité zdroje:

EISLEROVÁ, J. *Staré pověsti české*. Praha: Fragment, 2012. ISBN 978-80-253-0861-5

ČERNÝ, J. *Obrázky z českých dějin a pověstí*. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01905-5